

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 19 stycznia 2022 r.

Opinia do ustawy o dokumentach paszportowych

(druk nr 615)

Uwagi szczegółowe

1. W art. 2 w pkt 5 zdefiniowane zostało pojęcie „**naklejki personalizacyjnej**”, przez którą ustawa rozumie **blankiet przeznaczony do spersonalizowania** i wklejenia do paszportu tymczasowego. Przyjęcie określonej definicji zobowiązuje ustawodawcę do konsekwentnego jej stosowania na gruncie ustawy, zaś ustawa - w odniesieniu do tego samego dokumentu – posługuje się także pojęciem „blankietu naklejki personalizacyjnej” (art. 8, art. 79 ust. 1 i 82 ust. 1 pkt 9) zamiast pojęciem zdefiniowanym, tj. naklejki personalizacyjnej.

Należy także zauważyć, iż ustawa wymaga posługiwania się pojęciem naklejki personalizacyjnej zarówno w postaci spersonalizowanej, jak i niespersonalizowanej, stąd też zasadne jest zastosowanie terminologii, która pozwoli na dostatecznie precyzyjne rozróżnienie obu tych sytuacji.

W związku z powyższym proponuje się modyfikację pojęcia definiowanego tak, aby **definicja naklejki personalizacyjnej odnosiła się do dokumentu, który ma kształt zindywidualizowany** (spersonalizowany); tym samym - tam gdzie ustawa posługiwałaby się pojęciem **blankietu naklejki personalizacyjnej** mowa byłaby o dokumencie, któremu nie nadano cech indywidualnych (blankiet do wypełnienia). Poniższe poprawki odpowiadają tej propozycji.

Propozycje poprawek:

w art. 2:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) naklejka personalizacyjna – spersonalizowany blankiet przeznaczony do wklejenia do paszportu tymczasowego;”;

b) w pkt 8 przed wyrazem „naklejki” dodaje się wyraz „blankietu”,

c) w pkt 10 wyrazy „dokumentu paszportowego i naklejkach personalizacyjnych” zastępuje się wyrazami „dokumentów paszportowych i blankietach naklejek personalizacyjnych”;

w art. 16 w ust. 1 wyrazy „na naklejce personalizacyjnej zamieszcza się dane” zastępuje się wyrazami „naklejka personalizacyjna zawiera dane”;

w art. 82 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) dane dotyczące blankietów książeczek paszportów tymczasowych oraz blankietów naklejek personalizacyjnych utraconych przed spersonalizowaniem lub wybrakowanych w procesie sporządzania:

a) serię i numer blankietu książeczki paszportu tymczasowego,

b) serię i numer blankietu naklejki personalizacyjnej,

c) datę i przyczynę utraty blankietu książeczki paszportu tymczasowego lub blankietu naklejki personalizacyjnej,

d) datę i przyczynę wybrakowania blankietu książeczki paszportu tymczasowego lub blankietu naklejki personalizacyjnej;”;

2. Korekty wymaga art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. i - zasadne jest oddzielenie normy prawnej, która określa zakres danych zamieszczanych w warstwie graficznej na stronie personalizacyjnej paszportu (odwzorowanie własnoręcznego podpisu albo informację o jego braku) od normy prawnej, która kształtuje obowiązek złożenia własnoręcznego podpisu i określa wyjątki od tej zasady (obowiązek złożenia własnoręcznego podpisu dotyczy osób, które ukończyły 12. rok życia, z wyjątkiem osób, które tego podpisu nie mogą złożyć). Alternatywnie można rozważyć zamieszczenie normy prawnej dotyczącej obowiązku złożenia własnoręcznego podpisu w art. 33, który odnosi się do treści wniosku o wydanie

paszportu. Jednocześnie należy także dodać przepis, który wprost wskazuje osoby, na które ustawa nie nakłada obowiązku złożenia podpisu.

Propozycje poprawek:

w art. 12:

a) w ust. 1 w pkt 1 lit. i otrzymuje brzmienie:

„i) odwzorowanie własnoręcznego podpisu albo informację o jego braku;”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Odwzorowanie własnoręcznego podpisu dotyczy osoby, która ukończyła 12. rok życia, z wyjątkiem osoby, która nie może złożyć własnoręcznego podpisu. W takim przypadku w dokumencie paszportowym zamieszcza się informację o jego braku.”;

w art. 31 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Obowiązek złożenia podpisu nie dotyczy osoby, która nie ukończyła 12. roku życia, oraz osoby, która nie może złożyć własnoręcznego podpisu.”;

w art. 33 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „przypadków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. i” zastępuje się wyrazami „przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 3”;

ALBO

w art. 12 w ust. 1 w pkt 1 lit. i otrzymuje brzmienie:

„i) odwzorowanie własnoręcznego podpisu albo informację o jego braku;”;

w art. 31 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Obowiązek złożenia podpisu nie dotyczy osoby, która nie ukończyła 12. roku życia, oraz osoby, która nie może złożyć własnoręcznego podpisu.”;

w art. 33:

a) w ust. 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy „, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. i”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Odwzorowanie własnoręcznego podpisu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dotyczy osoby, która ukończyła 12. rok życia, z wyjątkiem osoby, która nie może złożyć własnoręcznego podpisu. W takim przypadku w dokumencie paszportowym zamieszcza się informację o jego braku.”;

3. Art. 14 ust. 1 zobowiązuje Ministra Obrony Narodowej do prowadzenia rejestru wpisów dokonywanych w paszportach osób, o których mowa w tym przepisie. Wśród danych zamieszczanych w rejestrze znajduje się data założenia i zakończenia rejestru (art. 14 ust. 2 pkt 4). Należy zauważyć, iż ustalenie daty założenia rejestru jak i daty jego zakończenia powinno wynikać z przepisu ustawy, stąd zamieszczanie takich danych w rejestrze nie jest ani konieczne ani prawidłowe.

Propozycja poprawki

w art. 14 w ust. 2 skreśla się pkt 4;

4. Doprecyzowania wymaga regulacja przewidziana w art. 21 ust. 1 pkt 11 i 12, kształtująca katalog podmiotów, które mogą korzystać z obniżonej opłaty za wydanie paszportu. Należy zauważyć, iż zarówno w stosunku do osób wymienionych w art. 12 pkt 11 (osoby świadczące pracę po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r., oraz osoby, które nie wykonywały pracy w okresie przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych), jak i w stosunku do osób wymienionych w art. 21 pkt 12 (osoby pozbawione możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce) potwierdzenie uznania tych okresów za udowodnione stanowi decyzja Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydana na podstawie art. 117 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Odmienna redakcja przyjęta w obu przywołanych przepisach może budzić wątpliwości interpretacyjne, w związku z czym sugeruje się przyjęcie następującej propozycji poprawki.

Propozycja poprawki

w art. 21 w ust. 1:

a) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) osobom, które:

- a) świadczyły pracę po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.,
- b) nie wykonywały pracy przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych,
- c) zostały pozbawione możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce
 - którym Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, potwierdził te okresy w drodze decyzji wydanych na podstawie art. 117 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;”

b) skreśla się pkt 12;

5. W art. 30 należy skorelować treść ust. 4 i 5 - z treści tego ostatniego wyniku, iż konsul może nie uwzględnić **wniosku o odstąpienie od wymogu osobistego stawiennictwa** w celu złożenia wniosku o wydanie paszportu tymczasowego, przy czym żaden z przepisów nie przesądza wprost o możliwości złożenia takiego wniosku.

Propozycja poprawki

w art. 30 w ust. 4 wyrazy „konsul może odstąpić od wymogu osobistego stawiennictwa wnioskodawcy” zastępuje się wyrazami „konsul, na wniosek tej osoby, może odstąpić od wymogu osobistego stawiennictwa wnioskodawcy”;

6. Art. 69 ust. 1 - zawiera odesłanie do „odrębnych przepisów” w celu ustalenia podstawy prawnej do legitymowania osób przez funkcjonariuszy publicznych. Tego rodzaju sformułowania nie mają waloru normatywnego, gdyż pozwalają na zrekonstruowanie na ich podstawie dostatecznie precyzyjnej normy prawnej (nie można ustalić, jakie przepisy odrębne mają tu zastosowanie). Taka konstrukcja legislacyjna budzi wątpliwości co do jej zgodności z zasadą dostatecznej określoności przepisów prawnych, wywodzoną z art. 2 Konstytucji. Ponadto narusza regułę określoną w § 11 Zasad techniki prawodawczej, zgodnie z którą w przepisach ustawy zamieszcza się wyłącznie takie wypowiedzi, które służą wyrażeniu norm

prawnych, oraz zasady dotyczące formułowania odesłań określone w § 156 Zasad techniki prawodawczej. Proponuje się zrezygnować z tak sformułowanego odesłania.

Propozycja poprawki

w art. 69 w ust. 1 skreśla się wyrazy „na mocy odrębnych przepisów”;

7. W art. 69 ust. 1 zobowiązuje do sprawdzania czy dokument paszportowy nie figuruje w bazie danych Interpolu. Należy zauważyć, iż Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej – Interpol” posiada różne bazy danych (baza danych daktyloskopijnych, baza danych utraconych dzieł sztuki, baza danych skradzionych pojazdów itd.) w związku z czym przepis ten należałoby doprecyzować. Przypuszczać należy, iż intencją ustawodawcy jest umożliwienie funkcjonariuszowi publicznemu sprawdzania **bazy danych o skradzionych dokumentach podróży prowadzonej przez Międzynarodową Organizację Policji Kryminalnej - Interpol (SLTD).**

Propozycja poprawki

w art. 69 w ust. 1 wyrazy „bazie danych Interpolu” zastępuje się wyrazami „bazie danych o skradzionych dokumentach podróży prowadzonej przez Międzynarodową Organizację Policji Kryminalnej - Interpol, zwanej dalej „bazą danych Interpolu””;

8. Art. 73 pkt 6 - wskazuje, iż właściwym do unieważnienia dokumentu paszportowego, co do którego stwierdzono wadę techniczną, jest organ paszportowy. Biorąc pod uwagę definicję zawartą w art. 2 pkt 7, wskazującą ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, wojewodę i konsula jako organy paszportowe, należy przyjąć, iż unieważnienia paszportu z w/w powodu będzie dokonywał dowolny organ paszportowy. Należy więc zapytać, czy taka była intencja ustawodawcy? Jeżeli celem było wskazanie konkretnego organu paszportowego należałoby ta normę doprecyzować np. przez wskazanie, iż organem właściwym w tych sprawach jest **organ paszportowy, który wydał ten dokument.**

Propozycja poprawki

w art. 73 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) organ paszportowy, który wydał dokument paszportowy, w przypadku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 pkt 9, w zakresie dotyczącym stwierdzenia wady technicznej;”;

9. W art. 104 ust. 2 powinien posługiwać się pojęciem **ewidencji paszportowych** zamiast **ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych**, zgodnie z siatką pojęciową stosowaną w ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (art. 47 i następane).

Propozycja poprawki

w art. 104 w ust. 2 wyrazy „ewidencje wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych” zastępuje się wyrazami „ewidencje paszportowe”;

Propozycje poprawek redakcyjnych

- 1) w art. 5 skreśla się wyraz „każdemu”;
- 2) w art. 43 w ust. 4 wyrazy „dokument określający zakres władzy rodzicielskiej przedkłada się do wniosku o wydanie dokumentu paszportowego” zastępuje się wyrazami „wraz z wnioskiem o wydanie dokumentu paszportowego przedkłada się dokument określający zakres władzy rodzicielskiej”;
- 3) w art. 43 w ust. 5 wyrazy „do wniosku” zastępuje się wyrazami „wraz z wnioskiem”.

Renata Bronowska

Główny legislator